

Bjarte Alvik var nær ved å miste livet i snøskredet på Kvaløya i Troms.

– Jeg hørte de lette etter meg. Så mistet jeg bevisstheten. Det var ikke mer oksygen igjen, forteller Bjarte Alvik. Likevel berget 37-åringen livet da han ble tatt av snøskred.

tekst GEIR RØED
foto TOR RICHARSEN, SCANPIX

– Skredsenderen berget livet mitt

Bjarte og turkameratene på vei inn i skredområdet. Bildet er tatt en liten stund før skredet skjedde. (Privat bilde).

JANUAR 1998 på Kvaløya utenfor Tromsø. Plutselig skjer det: Snømassene velter ned fjellsiden i en bredde på 800 meter. Det er som når demningen brister i en stor foss.

Fem av seks venner kom seg unna – med et nødkrik. Bjarte Alvik (37) hadde tatt av seg skie-

ne like før, og skjønnte at han ikke hadde en sjanse. Han krøp ned bak en stein.

– Snøen fór over meg. Det kjentes nesten som om det bare var vind, forteller Bjarte.

Men sekunder senere var det helt stille – og mørkt. Bjarte var begravet i tettpakket snø. Foran ansiktet og deler av overkroppen hadde han en liten luftlomme.

– Jeg prøvde å komme meg opp. Men det var håpløst. Etter en liten stund hørte jeg også vennene mine der oppe, over all snøen. Jeg forsøkte å rope, men de hørte meg selvsagt ikke.

Men vennene visste nøyaktig hvor de skulle lete, fordi Bjarte hadde på seg en liten sender som sendte ut signaler om hvor han var. Kameratenes søkere pep sta-

dig kraftigere etter hvert som de nærmet seg Bjarte. Og bare ett kvarter etter skredet er Bjarte gravd fram uskadd.

– Stor salgsøkning

Ifølge Norges Røde Kors er ulykken på Kvaløya for fire år siden den eneste skredulykken i Norge hvor man kan slå fast at skredsenderen har reddet liv.

Men stadig flere nordmenn anskaffer seg skredsender, spesielt når turen går til Alpene.

Norges Røde Kors anbefaler folk i skredutsatte områder å anskaffe seg skredsendere.

– Søkerne er først og fremst effektive når den eller de av turgjengen som ikke er tatt av skredet, umiddelbart kan begynne å lete etter den eller de som er tatt.

Fabrikkmodell	Pris	Indikator ei. Display akustisk/optisk	Indikator ei. Display analog/digitalt	max. Rekkevidde i m	Batterier	Høretelefonang	Betjening	Batteriladenindikator	Mulig å plassere batteriene feil	Fukttest	Samlet teknisk test 40%	Bruksanvisning	Påskrift	Handtering	Betjening	Tasker	Lesbarhet	Søking	Lokalisering	Samlet praktisk test 60%	Samlet testresultat	
Barryvox Opto 3000*	3500	ja/ja	ja/ja	60	3xMicro	ja	4	5	5	bestått	5	5	5	5	4	5	5	4	4	5	5	Svært bra
Tracker DTS	2990	ja/ja	nei/ja	50	3xMicro	nei	4	5	5	bestått	5	4	3	4	4	3	5	4	5	4	5	Svært bra
Ortovox m2	2899	ja/ja	ja/ja	80	2xMignon	ja	4	4	2	bestått	3	4	3	4	3	4	3	4	4	4	4	Bra
Ortovox F1 focus	2000	ja/ja	ja/nei	80	2xMignon	ja	3	2	2	bestått	2	4	4	2	2	3	3	4	4	4	3	Middels

© Forbruker-rapporten 5 = svært bra! 4 = bra 3 = middels 2 = under middels 1 = dårlig! = best i test
 Forbruker-rapportens produkttester finner du på www.forbrukerradet.no

* kalles i Norge Barryvox LVS 68
 Leverandører:
 Barryvox: Ajungilac, 23 14 37 00 Ortovox: POWDERguide.no, 57 87 71 78 Tracker: Peter Holm Agenturer AS, 92 26 92 28

Vi tester skredsendere

Det er bare unntaksvis at den organiserte redningstjenesten kommer fram tidsnok til å finne snøskredofre i live. De fleste ofrene dør få minutter etter skredet, sier leder for skredgruppa i Norges Røde Kors, Albert Lunde.

En skredsender er på størrelse med en walkman. Du tar den på deg når turen starter, og lar den stå i sendefunksjon. Bli du tatt av skred, vil søkeren sende ut signaler. De som skal lete etter mennesker som er tatt, setter sin skredsender over på mottaksfunksjon – slik at de altså mottar signaler.

Halvparten omkommer

Men en skredsender er ingen livsforsikring.

– I Hemsedal for ett år siden omkom en 31-årig mann da han kjørte på telemarkski utenfor traaseen. Etter halvannen time ble han funnet død, selv om han hadde skredsender på seg, forteller Albert Lunde. Sveitsisk statistikk viser at halvparten av dem som har skredsender, dør når de blir tatt av snøskred.

Hjelpemannskap og politi er også redde for at spesielt ungdom tar større sjanser dersom de har skredsender. At de oppfatter den lille maskinen nettopp som en livsforsikring.

– Jeg har hørt de påstandene jeg også. Også etter ulykken har jeg gått turer i skredutsatte områder, men jeg er nok blitt mer forsiktig. Jeg tar ikke like store sjanser lenger, sier Bjarte.

Fungerer godt

Skredsenderne får til dels svært gode karakterer. Men enkelte detaljer kan kritiseres, viser denne testen fra den østerrikske forbrukerorganisasjonen.

– Alle de testede apparatene fungerer, til dels svært godt, sier testerne, som har testet skredsenderne for blant annet Forbruker-rapporten. Vi har plukket ut de fire typene som er aktuelle på det norske markedet.

Men testerne har funnet noen kritikkverdige forhold:

- Selve betjeningselementet ligger ikke godt i hånden på alle modellene.
- Flere av apparatene fikk problemer i kulda. Ved minusgrader var de rett og slett vanskelige å bruke.

blemer i kulda. Ved minusgrader var de rett og slett vanskelige å bruke.

- Indikatoren for batteriladenivået kunne generelt vært bedre. Det kan få alvorlige konsekvenser dersom batteriene uventet blir tomme midt under et søk.
- I søkemode brukte skredsoekerne 15–20 prosent mer energi dersom det var en mobiltelefon i umiddelbar nærhet. Testerne råder derfor til at man ikke bruker mobiltelefon under søk.
- For flere av modellene var det til dels problematisk å feste utstyret til kroppen.
- De optiske og akustiske signalene ble testet under ekstreme værforhold; i mørke, strålende sol og snøfokk. Bare et fåtall av apparatene viste seg å være gode under alle værforhold.

Men de viktigste funksjonene, nemlig søke og lokaliseringfunksjonen, fungerte tilfredsstillende. For øvrig er alle testede modeller compatible. Det betyr at utstyr fra alle modeller fungerer om hverandre.

I velutstyrte sportsbutikker får du kjøpt skredsendere. I tillegg til skredsenderen må du ha søkestang og spade når du skal ut med fjellskiene – eller alpinskiene.

De østerrikske testerne understreker at det er viktig å teste apparatene skikkelig før skituren.

– Ikke nøy dere med å teste om hvert enkelt apparat fungerer alene. Sjekk også om det er mulig med sending og mottak mellom apparatene, oppfordrer testerne. Dessuten må du ha med deg søkestang og spade.

FAKTA

Fra 50-tallet og fram til årtusenskiftet ble 87 mennesker drept i snøskred her i landet. Den verste ulykken var Vassdalen i 1986, da 16 soldater omkom. Den verste ulykkesdagen var imidlertid 7. mars 1956, da flere snøskred i Lofoten og Vesterålen krevde til sammen 21 menneskeliv.

I januar for to år siden ble fem mennesker drept i et snøskred i Lyngen i Troms.

I fjellheimen går det ofte snøskred. Bare i og rundt alpinanlegget i Trysil, ble det i fjor rapportert 12 snøskred.

Kilde: NTB, Aftenposten og Røde Kors.